

Marjo Lehtonen-Veromaa
LT, yleislääketieteen erikoislääkäri

ten eliminoiminen on potilailla, joiden yleisterveydentila on alentunut esimerkiksi diabeteksen, sidekudossairauden tai säännöllisen kortisonilääkityksen takia.

Hammastulehdukset on hoidettava myös ennen sytostaattihoidoa, leukojen alueen sädehoitoa sekä ennen keinonivel- ja verisuoniproteesileikkausta.

Hammastapaturmat

Leikekuvissa juurimurtumat ja juuria ympäröivän luun murtumat näkyvät perinteisiä hammaskuvia paremmin, koska tapaturma-alue näkyy samankaltaisesti useasta suunnasta ja suuntaa voidaan kuvauksen jälkeen vielä muuttaa paremmaksi. Tavallisissa hammaskuvissa kuvaussuunta on usein epäedullinen ja vauriot saattavat jäädä havaitsematta. Kun oikea diagnoosi viivästyy, hoito pitkitetty ja lopputulos ei ole välttämättä tyydyttävä.

Implanttihoidot

Implanttihoidojen suunnittelussa perustutkimuksiin kuuluu pano- ja raamakuvaus, jolla selvitetään leukojen yleiskunto. Tämän jälkeen leikekuvilla saadaan tarkkaa tietoa luun määrästä, laadusta ja muodosta. Yläleuassa määritetään nenä- ja poskiontelon laajuus ja poskionteloiden kunto. Alaleuassa on tärkeää tietää hermoringon sijainti.

Implantit pyritään asettamaan ulkonäön ja toiminnan kannalta mahdollisimman hyvin. Leikekuvat paljastavat mikäli luuta ei ole riittävästi ja hoidon tukena tarvitaan luusiirteitä hyvän hoitotuloksen saavuttamiseksi.

Paljon tietoa

Vaikka itse kuvaukseen kuluva aika on erittäin lyhyt, kuvien huolellinen tulkinta vaatii runsaasti aikaa, jotta kaikki hankittu tieto voidaan hyödyntää potilaan hoidossa. Leikekuvissa ilmenee varsinaisen perusongelman selvittämisen yhteydessä sivulöydöksiä usein muita hoitoa vaativia seikkoja. Ei ole harvinaista, että implanttihoidon kuvauksen yhteydessä viereisestä hampaasta löytyy tulehdus, joka ei ole ollut tavallisissa kuvissa havaittavissa.

Laajemmat kuvausalueet soveltuvat muun muassa leukatapaturmien, nenän sivuonteloiden ja laajojen implanttihoidojen suunnitteluun. Hampaiden leikekuvausten sädeannokset ovat perinteisiin leikekuvauksiin verrattuna pienet. ■

TOMODENT
HAMMASRÖNTGEN

Puh. (02) 251 6116 • www.tomodent.fi

Osteoporoosiin kerran vuodessa annosteltava lääke

Osteoporoosiin on saatu uusi lääke, tsoledronihappo. Lääke annetaan kerran vuodessa suoraan verisuoneen, ja lopuksi vuotta potilas voi unohtaa osteoporoosilääkityksensä, kunhan muistaa päivittäisen D-vitamiini- ja kalsiumlisän.

Tsoledronihappoinfuusio (infuusio = suoneen annosteltava liuos) on laajan kansainvälisen kolmen vuoden seurantatutkimuksen (Horizon-PFT) mukaan pienentänyt potilaiden nikamamurtumariskiä 77 prosenttia ja lonkkamurtumariskiä 41 prosenttia. Toisen kansainvälisen tutkimuksen mukaan tsoledronihappoinfuusio lonkkamurtuman jälkeen vähensi myös kuolleisuutta 28 prosenttia verrattuna plaseboryhmään.

Lääkehoidon tarpeen arviointia varten potilaan pitää hakeutua asiaan perehtyneen lääkärin vastaanotolle. Jos kerran vuodessa annettava pistohoito katsotaan soveliaimmaksi hoitomuodoksi, lääkäri antaa potilaalle laboratoriolähetteen tarvittavista esitutkimuksista.

Lääkettä varten otettavat verikokeet edellyttävät paastoamista, joten näytteet voidaan ottaa vain aamulla. Tulokset valmistuvat muutamassa päivässä. Jos lääkäri varmistuu tulosten perusteella, että tsoledronihappo on potilaalle sopiva valmiste, hänelle voidaan varata poliklinikalle aika lääkkeen antoa varten. Lääkkeen anto kestää 15–30 minuuttia. Potilas saa syödä ja hänen pitää juoda reilusti (ainakin 2 lasia vettä) ennen lääkkeen antoa.

Ensimmäisen pistoksen jälkeen pieni osa potilaista voi saada kuumetta, lihaskipuja ja flunssankaltaisia oireita 1–3 päi-

vän ajaksi. Parasetamoli ja muut tulehduskipulääkkeet lievittävät oireet tehokkaasti. Jos potilas on aikaisemmin käyttänyt bisfosfonaattitabletteja (alendronaatti, risedronaatti, ibandronaatti), sivuvaikutuksia esiintyy harvoin.

Ennen tsoledronihappohoidon aloitusta potilaan on hyvä käydä hampaslääkärin tarkastuksessa. Mahdollisten hampasproteesien hankaamattomuus on syytä tarkistuttaa. Samoin tarpeelliset hampaiden juurihoidot ja hampaanpoistot on syytä tehdä ennen infuusioiden aloitusta, koska lääkehoito saattaa vaikuttaa epäedullisesti leukaluun toimenpidealueen paranemiseen.

Tsoledronihappoinfuusiolla ei ole sairausvakuutuskorvausta, minkä vuoksi potilas joutuu itse maksamaan hoidon hinnan, joka on 421 euroa + lääkärin palkkio. ■

Tiesitkö . . .

Mikä on osteoporoosi?

Osteoporoosi on aineenvaihduntasairaus, jossa luun massa vähenee ja rakenne heikkenee. Luustongelma huomataan yleensä vasta murtuman tai lukuisten murtumien jälkeen. Murtuma ennustaa aina uutta murtumaa ja siksi murtumapotilaan uusintamurtuman riski pitäisi aina arvioida ja sen perusteella suunnitella yksilöllisesti hoitovaihtoehdot.

Osteoporoosin vakavin komplikaatio ovat luunmurtumat. Vasemmassa kuvassa näkyy pirstaleinen lonkkamurtuma. Oikeassa kuvassa murtuma on korjattu leikkauksessa, jossa lonkkaan on asennettu ns. gammanaula.

